

punctus contra punctum – pont ellen pont

Keserü Károly kiállítása

Patrick Heide Contemporary Art, London, 2016. VI. 25-ig

NAGY T. KATALIN

kiállítási interiőr

KESERÜ KÁROLY:
Cím nélkül (1408102), 2014,
akril, vászon, 70x60 cm

KESERÜ KÁROLY:
Cím nélkül (1405212), 2014,
akril, vászon, 70x60 cm

A Lisson Gallerytől nem messze található a közel másfél évtizede működő Patrick Heide Contemporary Art nevű galéria, melybe belépve akkor is Keserü Károly műve fogadja a látogatót, ha éppen nem a művésznek van egyéni tárlata. Az üvegajtó pettyműve évekkal ezelőtt készült, hiszen a művész 2003 óta tartozik a londoni galéria művészkörébe. Mostani önálló kiállítása a hatodik, májusban nyílt meg, *bitter* címmel. A kisbetűs cím azt célozza, hogy a néző ne a művész nevének jelentésére asszociáljon, hanem a szóéra. Bár a nagybetűs írásmód csak a magyarul tudók számára kapna más értelmet, Keserü nem először játszik a nevével, a szavakkal, a nyelvvel. A véletlenszerűen kiválasztott vagy megfogalmazott szöveg képbe írása, mely az apollinaire-i képvers, a joyce-i tudatfolyam és az automatikus írás kereszte-

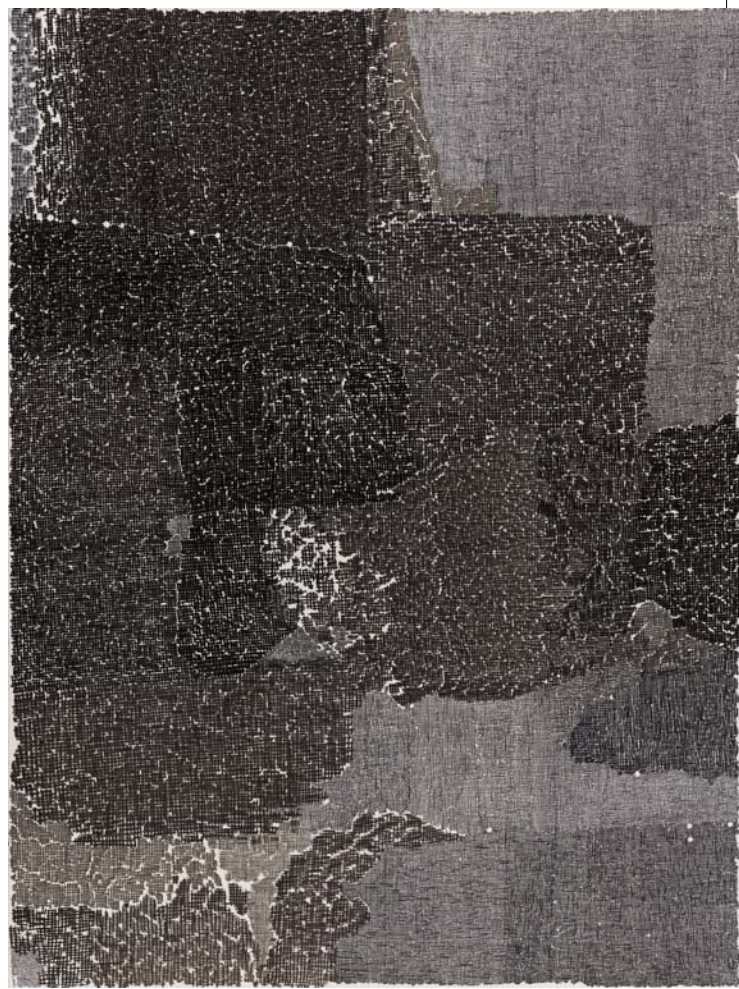

ződéséből született, számos művén megjelent már. Az ún. beszélő nevek, a nomen est omen, néhány évvel ezelőtt Anette Messager készítettek arra, hogy kiállítása címéül a Les messagers (Üzenetek) szót válassza. Keserü a kisbetűs írásmóddal jelezte, hogy többről van szó, mint játékos önreflexióról, sokkal inkább a különböző jelentésrétegek felfejtéséről. Lehet valaminek keserű íze, de keserű szájízünket más is előidézheti. Bár távol áll tőle az egyéni vagy közösségi életérzések műbe ágyazása, de néhány nappal az angol brexit után címválasztása profetikus kinyilatkoztatásnak is tűnhet.

A kétszintes kiállítóterben közel harminc munka látható, az elmúlt másfél év termése; hat papírra készült fekete-fehér, illetve színes tintarajz, két nagyobb méretű alapozatlan vászonra festett akrilfestmény, négy kisebb festmény és több mint egy tucat A4-es papírmunka. Keserü legtöbb művének címe *Cím nélkül*, mely megnehezíti azonosításukat, de szerencsére a művész közel egy évtizede megkülönböztethető jelzéssel látja el munkáit. Minden alkotása kap egy számsort, melyből az első hat jegy a mű keletkezésének dátumát jelenti, a hetedik pedig a mű besorolását. A *Cím nélkül (1601133)* című művét például 2016. január 13-án fejezte be, az utolsó 3-as szám arra utal, hogy a kép tintával papírra készült, és 76x57 cm-es, ez egyébként a művész egyik kedvelt mérete.

Időnként használ alcímet is, a londoni kiállításon például szerepel az *XX. századi sorozat: Victor Vasarely* című mű, melyet nevezhetnénk parafrázisnak is. Művészetében mindig is fontos szerepet töltött be az elődökkel való párbeszéd, hosszú lenne a névsor, ha fel akarnánk sorolni, kikre szokott utalni a vele készült interjúkban, de

néhányat talán mégis érdemes megemlíteni, hiszen az ő általuk inspirált műveket össze a Várfok Galéria fogja bemutatni: Malevics, Klee, Moholy-Nagy, Itten, Pollock, Rothko, Agnes Martin, Opalka vagy Kusama.

A művész eszköztárának egyik fő elemét, a pontot vagy pöttyöt avagy kitöltött karikát vagy a pötty hiányát, a lyukat – kézenfekvő összefüggésbe hozni az aboriginális művészettel, hiszen Keserü tizenhárom évet élt Ausztráliában, 1987 és 2000 között. Az ausztrál őslakosok művészetét felkaroló mozgalom, mely részben a tradíció megőrzését tűzte ki célul, részben egy autonóm művészi látásmód megteremtésére törekedett, részben pedig az időközben felerősödő műtárgyiacpi igényeknek akart megfelelni, már egy évtizedes múltat tudhatott maga mögött, amikor a művész Ausztráliába érkezett. Keserü számára fontos inspirációs forrássá vált ez a helyi hagyomány; a pettyek technikai kivitelezése, nevezetesen a kis pálcika (az ecset másik vége) nyomhagyó eszközként való használata – innen eredeztethető.

A pettystruktúrák felépülése imamalomszerű, monoton tevékenység, ugyanakkor óriási koncentrációt kíván, látszólag gúzsba köti az alkotót szellemileg és fizikailag, de valójában éppen a rajzszövés jelenti számára a szabadságot. A művész nemcsak az A4-es papírlapokra, hanem a nagyméretű vászakra is vízszintes pozícióban

hordja fel a vonalkák és pettyek mágikus mátrixát. Valójában helyesebb lenne pettyek helyett cseppekről beszélni, hiszen a nyomhagyás sajátos folyamata két szakaszból áll, az első fázisban a művész pálcikájával „felkap” egy általa meghatározott mennyiségű festékcseppet, majd azt hagyja lecseppenni a hordozó felületre. Ez a munkamódszer egyszerre kiszámított és véletlenszerű, a pointilista és a csurgatásos technika különös kereszteződése. Művészetének egyik jellegzetes vonása a dadaista gyökerű attitűd, melyben a játékoság, a dolgok rafinált és kiszámított manipulálása keveredik a véletlenszerű esetlegességekkel. Ha hagyjuk vizuális fantáziánkat működni, akkor a pettyek színes táncokat, néma zenéket, élethelyzeteket, drámákat és vidám jeleneteket jelölnek számunkra. Más oldalról megközelítve a látványt, képein a szüntelen lebomlás és teremtődés folyamatai zajlanak, melyeket a mikrobiológia, a csillagászat, a kvantummechanika, az interferenciaképek inspirálhattak. Vagy mondhatjuk azt is, hogy a pettyek mozgása, sűrűsödése, ritkulása, rendszerfüggősége szertelen szétszóródása valójában a végtelen időfolyamnak épülő csapda. Egy opalkai értelemben vett, az idő meghaladására irányuló művészi stratégia.

A most kiállított munkákon a geometrikus struktúrákat felváltja az organikusabb forma, a foszlásnak induló, sérülékeny szövődék, melynek elemei, az egymásba kapaszkodó vékonyabb-vastagabb vonalkák világosabb-sötétebb festői foltokat képeznek. Keserü művészete ellenpontozásra épül, talán ennek a punctus contra punctum technikának köszönhető, hogy oly sok zenész, zeneértő szereti és gyűjti munkáit. Az egymásnak feszülő, egymást lebontó vagy egymásra épülő részecskék ritmusa olyan vizuális élményt eredményez, melyet a felfedezésre váró finom hibák, az elcsúszások, az egyenlőtlenségek, az előre meg nem tervezettség csak tovább fokoz.

KESERÜ KÁROLY:
Cím nélkül (1601133),
2016, tinta, papír,
760x570 mm

KESERÜ KÁROLY:
Cím nélkül (1601283),
2016, tinta, papír,
760x570 mm